

M.M. Nikolić, Trg pravo mesto za operu, "Politika", 09.04.2005.

I posle reprezentativnog skupa akademika, profesora, arhitekata, operskih i baletskih umetnika, održanog u sali scene „Raša Plaović“, na kome je otvoreno podržan projekat opere na Trgu Republike arhitekta Milana Pališaškog, i pune podrške u „Politici“ vrhunskih stručnjaka i umetnika (Mihajlo Mitrović „Pledoaje za Beogradsku operu“, 26. 2; Vladimir Veličković „Idealna lokacija“, 2. 3) g. Vlastimir Matić pokušava da iznađe razloge zašto ne treba na Trgu Republike graditi operu. Kaže da opera traži prostranstvo, da okvir Pozorišnog trga ne sme da „uguši drugo kulturno dobro u pozadini - Ratnički dom“ (Dom vojske). Predlaže da se nađe druga lokacija i u svom nabranjanju pominje i „priobalje među mostovima“. Živojin Karapešić, u tekstu „Prečicom do tuđeg“, ne navodi kome pripada taj „tuđi“ prostor, za koji je konkurs za galeriju raspisala Demokratska stranka, kao da je taj deo Trga Republike njena imovina.

Još 26. Jula 2003. godine u ovoj rubrici pod naslovom „Opera umesto 'staklenca'“ ukazao sam da je prilikom generalne opravke Narodnog pozorišta, osamdesetih godina prošlog veka, predviđen podzemni prolaz koji bi povezivao Narodno pozorište s budućom operom i da je načinjen i ulaz u ovaj prolaz. Da nisu naišle one teške godine, možda bi tu već postojala opera. Uz tekst Mihajla Mitrovića nalazi se i snimak plana profesora Pališaškog, Opere i Galerije na pomenutom prostoru, što govori da ima na tom mestu dovoljno prostora za operu. Besmislena je i tvrdnja g. Matića da bi izgradnja opere „ugušila“ drugo kulturno dobro - Ratnički dom (Dom vojske) bar iz dva razloga. Između opere i Ratničkog doma postoje dva trotoara i dva kolovoza, između kojih je omanji park sa spomenikom Vasi Čarapiću. Drugo, u vreme kada je sagrađen Ratnički dom, ovo nije bio prazan prostor. Tu je bilo prostrano imanje velikog srpskog dobrotvora Ilije Milosavljevića Kolarca, koje je obuhvatalo prostor sadašnjeg „Staklenca“ i parka u kome se sada nalazi spomenik Branislava Nušića. Na tom imanju se nalazila prostrana zgrada na sprat Ilije Kolarca, na uglu današnje Makedonske ulice i Trga Republike, koja je podignuta oko 1860. godine. U njoj su se sve do tridesetih godina dvadesetog veka nalazila centralna pošta i telegraf. Tu se nalazila i Gradska pivnica, a zatim ceo niz dućana na tadašnjem Pozorišnom trgu u redu koji zavija u Knez Miletinu ulicu (do skvera: Ulica Dvadeset deveti novembar). Na gornjem spratu zdanja Ilije Kolarca dugo se nalazilo austrijsko poslanstvo. Kafana „Kolarac“ decenijama je bila jedna od najuglednijih beogradskih kafana, naročito od kada ju je Đorđe Vajfert preuzeo na dugoročni zakup, podigao, u delu dvorišne prostrane bašte, najveću i najlepšu salu u Beogradu. Sve ovo je uništeno u toku Drugog svetskog rata.